

INFORMACJA o możliwości skorzystania przez OSP z uproszczonej formy prowadzenia rachunkowości

W związku z wejściem w życie 1 stycznia 2026 r. zmian wynikających z ustawy z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1761), zostaną zmodyfikowane zasady prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Zniesiony zostaje wymógów prowadzenia działalności w obszarze zadań publicznych oraz osiągania przychodów wyłącznie z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego, co spowoduje rozszerzenie grupy podmiotów mogących korzystać z tego rodzaju uproszczonej ewidencji księgowej. Zwiększony został także limit przychodów, którego przekroczenie uniemożliwia prowadzenie ewidencji w sposób uproszczony z 100 000 zł do 1 000 000 zł.

OSP, która chce skorzystać z możliwości prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, **powinna ustalić termin walnego zebrania najpóźniej do końca marca.**

Wiąże się to z treścią art. 10a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.), który stanowi, że o wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów jednostka, **w terminie do końca trzeciego miesiąca roku podatkowego**, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność, w terminie 90 dni od dnia rozpoczęcia działalności, **zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego** właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

Poniżej zamieszczamy informację rozszerzającą zagadnienie dotyczące uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów dla OSP.

Zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) *jednostki, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie.*

W związku z powyższym odesłaniem podstawowym przepisem regulującym kwestię możliwości skorzystania przez OSP z uproszczonej formy prowadzenia rachunkowości jest art. 10a w brzmieniu:

1. *Organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2 prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadku gdy:*
 - 1) *(uchylony),*
 - 2) *nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,*
 - 3) *nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,*
 - 4) *(uchylony),*
 - 5) *w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł, nie wliczając wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej*

– jeżeli decyzję w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów podejmie organ zatwierdzający w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

2. Przepisu ust. 1 pkt 5 w zakresie wielkości przychodów nie stosuje się w roku, w którym jednostka rozpoczęła działalność.
3. O wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów jednostka, w terminie do końca trzeciego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność, w terminie 90 dni od dnia rozpoczęcia działalności, zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.
4. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, dotyczy także lat następnych, z zastrzeżeniem ust. 5.4a. Jednostka może zrezygnować z prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów w ciągu roku podatkowego z konsekwencją prowadzenia księgowości zgodnie z przepisami o rachunkowości od początku roku podatkowego, jeżeli decyzję w sprawie rezygnacji z prowadzenia tej ewidencji podejmie organ zatwierdzający w rozumieniu przepisów o rachunkowości.
5. Jednostka zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym o:
 - 1) rezygnacji z prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów w terminie 90 dni od końca ostatniego miesiąca, w którym prowadzi tę ewidencję;
 - 2) niespełnianiu warunków, o których mowa w ust. 1, w terminie 90 dni od końca ostatniego miesiąca roku podatkowego, w którym prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

Jeżeli dana OSP spełnia przesłanki zawarte w art. 10a ust. 1 może podjąć decyzję o prowadzeniu uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów.

Podsumowując, OSP może prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów wtedy, gdy:

- 1) nie prowadzi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,
- 2) nie posiada statusu organizacji pożytku publicznego,
- 3) w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł, nie wliczając wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej.

Dodatkowo poza spełnieniem powyższych przesłanek, warunkiem możliwości prowadzenia ewidencji przychodów i kosztów w formie uproszczonej jest decyzja podjęta przez organ zatwierdzający w rozumieniu ustawy o rachunkowości. W myśl art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości przez organ zatwierdzający rozumie się organ, który zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności jest uprawniony do zatwierdzania sprawozdania finansowego jednostki. W przypadku OSP organem tym będzie walne zebranie członków.

Po podjęciu uchwały przez walne zebranie członków należy pamiętać o obowiązkowych zawiadomieniach naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym zawartych w art. 10a ust. 3-5.

Na podstawie art. 10a ust. 6 Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu oraz po zasięgnięciu opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego, określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji

przychodów i kosztów oraz warunki, jakim powinna odpowiadać ta ewidencja, uwzględniając w szczególności:

- 1) różnorodność celów i sposobów działania organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3;
- 2) umożliwienie prawidłowego określenia zobowiązań podatkowych;
- 3) wypełnianie wymagań wynikających z art. 10 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 16 ust. 5.

OSP, która spełni powyżej określone warunki i zdecyduje się na tę opcję, może korzystać z wielu uproszczeń. Nie musi prowadzić pełnej księgowości, tylko uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, jest zwolniona z obowiązku przygotowywania rocznego sprawozdania finansowego i nie musi posiadać polityki rachunkowości.

Taka OSP ma prawo składania sprawozdań rocznych podatkowych (CIT-8) w wersji papierowej, co dopuszcza art. 27a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.). Prawo to jest wyłączone, gdy OSP zatrudnia pracowników (to rzadkie) bądź zawiera umowy zlecenia (to się zdarza). Wtedy OSP ma obowiązek składania deklaracji CIT-8 za pomocą środków komunikacji elektronicznej zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej.

*informację przygotowała
rad. pr. dr Zuzanna Mrozek
18 VIII 2025 r.*